

Učiteljstvo šteje poleg ravnatelja 16 učiteljev. Sloveščina se uči v vsakem razredu po tri ure na teden. Učencev je bilo v začetku leta 260, na koncu leta pa samo še 231. Po narodnosti je bilo tu 117 Nemcev, 88 Slovencev, 4 Hrvatje in Srbje, 21 Lahov in 1 Madjar. — 10 učencev je odličnih, 161 jih ima prvi red, 28 jih bode pa preizkušnjo ponovljalo. Drugi red jih ima 22 in tretji red 8; neizprašana sta 2 učenca. — Z realko združena je tudi trirazredna obrtna napredovalna šola, v katero je letos hodilo 192 učencev, največ rokodelčičev.

Poročilo prve mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani kaže, da je bilo letos na tej šoli koncem tega šolskega leta 495 učencev. Po narodnosti so bili 504 Slovenci, 1 Hrvat, 2 Srba, 1 Čeh, 43 Nemcev in 4 Lahi. V šolo jih je hodilo prav pridno 485, pridno 45, manj pridno 16 in nemarno 9. Za višji razred ali oddelek sposobnih je bilo 360, nesposobnih 130; uvrstjenih jih ni bilo 5. Poučevalo je sedem učiteljev in en katehet. V pripravljalnico za obrtnijsko šolo je hodilo 165 rokodelčičev, in sicer prav pridno 61, pridno 52, manj pridno 46, in nemarno 6. — Knjižnica za učence ima 456, za učitelje pa 451 knjig.

Poročilo druge mestne peterorazredne deške ljudske šole v Ljubljani ima koncem tega šolskega leta 703 učencev. Po narodnosti je bilo tu 706 Slovencev in 45 Nemcev. V šolo jih je hodilo prav pridno 681, pridno 39, manj pridno 15, in nemarno 16. Za višji razred ali oddelek je bilo sposobnih 452, nesposobnih 239, in uvrstjenih ni bilo 12. — Poučevalo je zraven kateheta še 9 učiteljev. Knjižnica za učence šteje 451 knjig. — V pripravljalnici za obrtnijsko šolo je hodilo 129 rokodelčičev. V ekskurendno šolo na Mahu je hodilo 91 učencev in učenk.

Razredba učenk mestne peterorazredne dekleške ljudske šole v Ljubljani šteje koncem tega šolskega leta 325 učenk. Po narodnosti je bilo 298 Slovenk, 48 Nemk in 1 Lahinja. V šolo jih je hodilo prav pridno 267, pridno 48, manj pridno 21, in nemarno 11. — Za višji razred ali oddelek je bilo sposobnih 231, nesposobnih 88; uvrstjenih ni bilo 6. Poučevalo je zraven kateheta še 5 učiteljic. Knjižnica za učenke šteje 330 knjig.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Kopra. Na učiteljski v Kopru udeležilo se je zrelostnih izpitov 15 kandidatov in en zasebnik. Mej temi je bilo 10 Slovencev. Dva sta napravila izpit z odliko; drugi, razen dveh, ko morata preizkušnjo ponovljati in tako tudi zasebnik pa z dobrim uspehom.

Iz Kočevskega okraja. Okrajna učiteljska konferencija za kočevski šolski okraj bode dne 5. avgusta t. l. v Kočevju. Temata, koja se bodo obravnavala, so: 1. Kako si zamore učitelj svojo čestokrat slabo materialno stanje izboljšati in si svojo prihodnost osigurati? 2. Kako se zamorejo šolski dobrotniki pridobiti? 3. O okrajšanji realističnega pouka v ljudski šoli.

S Prema v 23. dan julija. (Okrajna učiteljska konferencija.) Učitelji tukajšnjega šolskega okraja imeli smo v 8. dan t. m. v Postojini svojo letošnjo konferencijo. Ker mi o šolstvu našega okraja nekaterih natančnejih podatkov manjka, naj mi bode dovoljeno, da poročilo o naši letošnji konferenciji tu in tam nekoliko popolnjeno po »Novicah« za »Tovariša« priredim. Točno ob 10. uri predpoludne prišne naš okrajni šolski nadzornik gosp. Ivan Thuma zborovanje s prijaznim pozdravom na zbrane učitelje in učiteljice, katerih bilo je vseh vkup 50 nazočnih; zavoljo bolehavosti niste bili dve učiteljici pri konferenciji. Nazočni bili so tudi p. n. gospodje: Anton Globočnik, c. k. okrajni glavar; Ivan Škrjanec, kurat in učitelj v Harijah; Ivan Lavrenčič in Ivan Strnad, kateheta in duhovna pomočnika, prvi v Postojini, a drugi pa v Knežaku, katere je gosp. nadzornik še posebej pozdravil, ter se jim za čast, koja nam so se svojo nazočnostjo skazali, primerno zahvaljuje. — Potem omenja gosp. okrajni šolski nadzornik smrti pokojnega gosp. Rajmunda Pirkerja, kateri je z vso natančnostjo opravljal

nad 12 let imenitno službo deželnega šolskega nadzornika in ga je neizprosljiva smrt v 22. dan septembra 1884. l. v boljši svet preselila. V 26. dan maja t. l. umrla sta pa: Bartol Marko, bivši učitelj v Orehku, in Gustav Cuderman, bivši učitelj v Nadanjem Selu; oba bila sta še mlada; prvi umrl je v Ljubljanski, drugi pa v Goriški deželni bolnici. Vsi nazočni so navedenim pokojnikom kazali sožalovanje in jim voščili večni mir in pokoj. Blag jim spomin! — Pridejo na vrsto uradne stvari. Gosp. nadzornik imenuje svojim namestnikom gov. nadučitelja Martina Zarnika, a skupščina pa soglasno izvoli zapisnikarjem gg. Hrabroslava Perneča in Pavleta Kavčiča. Iz gosp. nadzornikovega poročila, katero je bilo v resnici zanimivo in stvarno, navedem naj sledeče podatke iz šolske statistike tukajšnjega šolskega okraja kakor sem je v naglici zapomnil: Ves tukajšnji šolski okraj šteje 35 šol; mej temi je 27 eno-, 3 dvo-, 2 tri- in 3 četverorazrednice, na katerih poučuje vsega skupaj 52 učiteljev in učiteljic, od katerih jih je 26 za trdno nameščenih. Pouk je v 10. šolah celodneven, v 25. šolah pa poludneven. Učni jezik je po vseh šolah slovenski. Šolska poslopja pa v tem okraju svojemu namenu takole zadostujejo: 6 popolnoma dobro, 16 dobro, 10 zadostno in 3 nezadostno. Dasi-ravno so ventilacije pri šolah tega okraja zavoljo od časne do časne burje zelo potrebne, (ker ob burji se okna v šolskih sobah ne morejo odpirati), se vendar te po nekaterih šolskih sobah še vedno pogrešajo. Nove klopi napravile so se v 16. šolskih sobah, a v nekaterih so se stare pravilno popravile, po nekod so pa klopi še tako neukretne, da morajo otroci pri pisanju v klopeh stati. — Za šolo zadosta starih otrok bilo je v tekočem šolskem letu v tem okraju 5085, a od teh je hodilo v šolo 4753 otrok; brez pouka je torej bilo zavoljo raznih uzrokov 332 otrok. Povprečno pripada na enega učitelja (učiteljsko moč) letos v tem okraju po 91 šolskih otrok, a v resnici pride jih pa po nekod na učiteljsko osebo po 40, po drugod pa tudi po 180 do 200 šolskih otrok. Pričetkom prihodnjega šolskega leta premenite se enorazrednici v Slavini in pa pri sv. Petru v dvorazredni ljudski šoli; tudi v Harijah bode se menda kmalu redna šola ustanovila. (Le naš ubogi Prem bode menda do sodnjega dne sè svojo tesno enorazrednico na skodo splošnega napredka domače šolske občine — zivotaril!) — Hoja v šolo je bila sploh prav dovoljna po vsem okraju; da se v tem obziru še pomankljivo izboljša, priporoča gosp. nadzornik zbranim učiteljem, da bi se strogo ravnali po obstoječih ukazih in naredbah. V ponovljivih šolah je bilo v vsem okraju 967 otrok. Z učnimi pripomočki je 24 šol popolnoma, 8 šol dobro, 1 šola zadostno, a 2 šoli pa nezadostno preskrbljenih. — Snaga je sploh po vseh šolskih sobah tega okraja po vsem dovoljna. — Šolske sobe naj se pravilno le mej velikimi počitnicami, ne pa mej šolskim letom belijo. — Krajne šolske knjižnice po vsem okraju prav dobro in hvalevredno napredujejo. Učitelji naj bodo pri odbiranju knjig za šolske otroke zelo previdni in jako strogi. Krajna šolska knjižnica naj bode v dva dela razdeljena; prvi del naj obsega one knjige, katero so po zapopadku svojem učitelju in odrasčeni v pouk in zabavo namenjene, drugi del pa one knjige, katere smé mladina brez nevarnih posledic gledé nravnosti čitati. Veselo znamenje dobrega napredka je to, da mladina kaj pridno bere knjige iz šolskih knjižnic. Nevezane knjige iz šolskih knjižnic naj bi se skoraj in sploh trdo vezale; krajni šolski svéti naj bi od leta do leta v svoje šolske proračune v ta namen stavili primerne svotice; gospod Šeber, tiskar in knjigovez v Postojni, veže take knjige prav dober kup, trdno in točno. (Dalje prih.)

Iz Krškega. Podpisani odbornik »Slov. učiteljskega društva« bi si dovolil predlagati, da bi se letos pri občnem zboru tega društva posvetovali: Kako bi slovenski učitelji prišli do splošne pedagogike v slovenskem jeziku? J. L.

Iz Krškega. V smislu postave z 2. maja 1883. l. je vis. c. kr. naučno ministerstvo potrdilo novi učni načrt tukajšnje meščanske šole s kmetijskim tečajem, po katerem se bode začelo v bodočem šolskem letu poučevati. — n. —

Iz Novega Mesta. Učiteljska skupščina Novomeškega okraja, bila je letos v 2. dan julija v Novomeski deklški šoli. Nazočni so bili, razun g. Šmorancerja, ki je bolan, vsi učitelji in učiteljice tega okraja, katere veže v to dolžnost. Skupščino je otvoril predsednik gospod J. Lapajne, c. kr. okrajni šolski nadzornik, točno ob 9. uri, pozdravil nazočno učiteljsstvo, ter opomnil, naj si nekatere točke učitelji zaznamvajo. Za namestnika si izvoli gosp. J. Novaka iz Šmihela. Za zapisnikarje se volijo po predlaganji gosp. Koncilija, gosp. St. Novak iz Čateža in V. Zavrl iz Podgrada. — Gosp. predsednik poroča o stanju šolstva, in nasvetuje, kako bi se izboljšalo. To je bila tretja točka dnevnega reda, pri kateri gosp. predsednik oménja, da šolstvo v tem okraju polagoma napreduje. Ako primerjamo letošnje šolsko stanje z lanskim, mora se reči, da je nekoliko napredovalo. Se vé da so še tà pa tam kake pomankljivosti.

Gosp. predsednik oménja zlasti, da naj se ženska ročna dela poučujejo, kjer se še ne. Tudi v učnih sredstvih je še veliko nedostatnosti. Kmetijskih tečajev bi moralo biti več. Šolarske in učiteljske knjižnice naj se razdvojijo. Otroci morajo imeti vse potrebne reči za šolo, zato je treba tu pa tam trkati, da se kaj izprosi zanje. Koncem te točke pravi gosp. predsednik, da naj bo mej učiteljstvom ljubezen do domovine, mladine in do ljudi, — da bo šolstvo potem še bolj napredovalo, in da učitelj s to idejo srednjeje živi. — Gosp. predsednik govori o postavah in ukazih, kateri so kake važnosti za ta okraj in omenja, da novih postav ni posebno važnih, le nekateri ukazi so važnejši. Prvi ukaz, kateri je važen za nas, je ukaz ministerstva za bogočastje in uk z 22. novembra l. 1884. št. 18180 o redih pri učnih predmetih v ljudski šoli. Drugi ukaz ukazuje, da se imajo prošnje za kake nagrade o pravem času vlagati. Učiteljstvo mora namreč svoje prošnje za nagrade vsaj do 15. dne avgusta c. kr. šolskemu svétu vložiti. Zadnji, za nas važnejši ukaz ukazuje, da se mora pri nastavljanji učiteljstva ozirati ne samo na pričevalo, temveč tudi na нравnost (vedénje) prošilčevu. Dekleta se tudi za kaznen ne smejo zapirati, da ne bi stariši za to vedeli. — Potem pride na vrsto dejanski učni poskus iz zemljepisja in zgodovine na vseh stopinjah. Gosp. predsednik pravi, da naj se za to točko izvolijo trije poročevalci. Voli naj se pa z listki ali z žrebom. Voli se tedaj z listki. Izvoljeni so bili gosp. o. Florentin z 18 glasovi, gosp. Kmet z 8 glasovi in gosp. Richtersič s 7 glasovi. — Potem so razlagali o zemljepisu na najnižji stopinji gosp. o. Florentin, na srednji stopinji gosp. Kmet in na višji stopinji gosp. Richtersič. Vsi so nalogo svojo v obče dobro rešili. Poslušalci so potem razno opazovali; vse pa je naposled razjasnoval gosp. predsednik. — V imenu knjižničnega odbora poroča gosp. o. Florentin, ter pravi, da Novomeska knjižnica šteje 357 knjig v 455 zvezkih; slovenskih je 156, nemških pa 201. Letos je 41 knjig novih v 46. zvezkih. Dohodkov je bilo 101 gold. 72 kr., troškov pa 80 gold. 26 kr.; torej ostane še v blagajnici 21 gold. 46 kr. — »Opis« Novomeskega okraja je užé dodelan; ako ima še kdo kaj vposlati, naj to kmalu stori. — Gosp. predsednik pohvali knjižnični odbor, ker vedno skrbi za mnoge in lepe knjige. — Predpisano je, da se volijo pregledovalci računa; ker je pa učiteljstvo brez volitve zadovoljno, torej naj se dá račun o knjižnici c. kr. šolskemu svétu v pregled. Potem se voli stalni in knjižnični odbor. Gosp. Koncilija predlaga, naj ostane stari stalni, kakor tudi knjižnični odbor, kar se tudi vzprejme. Gosp. o. Florentin predlaga, da bi se posojene knjige v enem ali dveh mesecih vračale in ne obdržale pol leta ali še dalji čas. Pri posameznih predlogih gosp. Pirnat predlaga, da bi se račun za šolske reči in potrebščine ter proračun krajnemu šolskemu svétu odvezel in vodstvom dal, ker je nerodno vsak krajcar prositi za kredo, črnilo i. t. d., in da bi krajni šolski svét šolstvo podpiral, pa mu ne nasprotoval. Gosp. Šarec se strinja s predgovornikom in tudi želi, da bi krajni šolski svét za šolske potrebščine nekoliko bolj skrbel. Gosp. Pirnat se opira na to, da se za šolske potrebščine v njegovem kraju nikdar še ni slabo skrbelo. On priporoča torej, da bi naj krajni šolski svét šolstvo podpiral, ter posebno skrbel za to, da se otroci o pravem času v šolo pošiljajo. Krajni šolski svét naj se po postavah ravnajo. Gosp. nadzornik pravi, da je to težka stvar. Učitelj naj se obrne do gosp. nadzornika ali gosp. okrajnega glavarja, ako mu krajni šolski svét nasprotuje. Najbolje je, da učitelj, krajni šolski nadzornik in predsednik hodijo vsi eno pot. V obče bi se gosp. predsednik strinjal s predlogom, in priporoča, naj se krajnemu šolskemu svétu dajo postave, da jih čita in se po njih ravná. Predlog gosp. Pirnata se z večino glasov vzprejme. Gg. Kmet in Jeršé predlagata, da bi učiteljstvo Novomeskega okraja vložilo na deželni zbor prošnjo za izboljšanje materijalnih učiteljskih razmer. Sklenilo se je prošnjo po privatnem potu odposlati. Naposled se je še govorilo o predlogu gledé izpremembe počitnic. Po obširnem razgovoru se je z majhno večino sklenilo, da bi se počitnice začénjale s 1. dnem avgusta. To se utegne zgoditi v bodočem šolskem letu, ako bi c. kr. okrajni šolski svét temu pritrnil. Skupščino zatvori predsednik s 3kratnim »živio-klicem« na presvetlega cesarja, in skupščina zapoje cesarsko pesem. Predsednik pred obedom se podari vsaki šoli svojo knjigo: »Zgodovino štajerskih Slovencev«. Vkupni obed je bil v gostilni pri Brunnerju, kjer so bile vesela napitnice gosp. c. kr. okrajnemu glavarju, ki je bil pri konferenciji in pri obedu, na nadzornika, na učiteljstvo i. t. d.

Dostavek. Stanje šolstva v Novomeskem okraju l. 1884/85. V tem letu je bilo v tem okraju 21 enorazrednic, 6 dvorazrednic in 2 čveterorazrednici. Celodnevni pouk je bil na 8, poludnevni na 21 šolah. 25 je bilo slovenskih, 4 so bile nemške šole; 27 šol je bilo za oba spola, 1 je deška, 1 dekliska šola. Na novo se je otvoril 1 razred (na dvorazrednici na Mirni). Šolska poslopja so v obče dobra; tudi zdravstvene razmere zadostujejo. Šolsko

pohištvo pa le po nekem zadostuje. Zasebne ljudske šole ni bilo nobene, bile so pa tri šole za silo. V šolo je hodilo 2268 dečkov in 2119 deklic, vkup 4387 otrok. Za šolo godnih se je štelo 5882 (3042 dečkov, 2840 deklic). V primeri se šolo godnimi otroci kaže se, da se je hoja v šolo od lanskega leta nekoliko izboljšala. V srednje ali druge šole je hočilo 39 otrok, 4 so se doma poučevali. Telesno ali duševno za šolo nezrelih otrok je bilo 9%. Takih otrok, kateri radi velike oddaljenosti, radi pomanjkanja šol in razredov, radi revščine niso mogli v šolo hoditi, je bilo 1142. Od šole oproščenih (v smislu §. 17. postave od 29. aprila 1873. l.) je bilo 562 otrok. Za ponovljivo šolo je bilo 1151 godnih, hodilo jih je pa v šolo 919. Učiteljev je bilo 36, učiteljic 5. Poučevalo se je v obč. dobro in vedenje učiteljev je bilo lepo, skoro bi rekel — prav lepo. Kmetijski napredovalni šoli ste bili samo 2. Delavnost krajnih šolskih svetov je bila le srednja. Od nadzorovanih 38 razredov jih je bilo 20 prav dobrih, 12 dobrih, 5 srednjih in 1 nezadosten. Šolskih otrok je šolo zanemarjalo 383, t. j. 18%. Šole za silo (3) so štete 82 otrok. — 27 učiteljev ima spričevalo učiteljske sposobnosti, 7 spričevalo zrelosti, 2 sta bila brez spričevala. Učiteljice (5) imajo vse užé drugo spričevalo. Na 3 slovenskih šolah se je nemščina obligatno poučevala, na 1 pa prostovoljno. Na 19 šolah se je nekoliko v telovadbi, na 17 pa v ročnih delih poučevalo. Šolarskih knjižnic je bilo 24 z 2246 zvezki. Okrajna učiteljska knjižnica je štela 357 knjig v 455. zvezkih. Občine so imele 25 lastnih, 4 najeta šolska poslopja. Od teh je bilo 9 prav dobrih, 12 dobrih, 6 dovoljnih in 2 nepovoljni poslopji. 14 šol je preskrbljeno s predpisanimi učili, 15 pa ne z vsemi. Šolskih vrtov je bilo 25. Na teh drevesnicah raste 11.999 drevesec. Pocepljenih je 2416 drevesec. Letos je bilo 1212 drevesec cepljenih.

Iz Radovljiškega okraja. Učiteljska konferencija za Radovljiški okraj boče letos dné 5. avgusta v Begunjah s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev predsednikovega namestnika in dveh zapisnikarjev. 2. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika o zaznamvanji pri nadzorovanji. 3. Koliko tvarine naj se v smislu državne šolske postave od leta 1883. odmeri pouku v realijah. a) Na ednorazrednicah, b) na dvorazrednicah, c) na četverorazrednicah? (Vprašanje a) imajo vzdlati vsi definitivni gg. učitelji na ednorazrednicah, vprašanje b) vsi definitivni gg. učitelji in definitivne gspdcn. učiteljice na dvorazrednicah, vprašanje c) učiteljsko oboje četverorazrednice v Radovljici.) 4. Poročilo knjižniškega odseka o stanji okrajne učiteljske knjižnice. Navsveti o nakupovanji novih knjig. 5. Volitev stalnega odbora za učiteljske konferencije in knjižničnega odbora. 6. Posamezni predlogi, katere pa je treba vsaj 8 dnij pred konferencijo naznaniti c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku.

Iz Kranjskega šolskega okraja. V 11. dan malega srpana méseca — tedaj ravno v dan dveletnice cesarjevega prihoda na Kranjsko — je imelo učiteljstvo tega šolskega okraja svojo letno skupščino. Zborovalo je pod predsedništvom c. kr. okrajnega šolskega nadzornika gospoda Henrika Pirkerja v Kranji v sobi druge mestne dekliske šole. Razun bolnega gosp. Strojána, učitelja v Volklem, prišli so v skupščino vsi drugi. Svojim namestnikom si gosp. predsednik izvoli gosp. Kraglja, nadučitelja v Tržiči. Le-tá je zbrano učiteljstvo spominjal na prerano umrlega pospešitelja ljudskega šolstva, gosp. Rajmunda Pirkerja, c. kr. deželnega šolskega nadzornika. V znamenje žalovanja je vse učiteljstvo vstalo. Gosp. predsednik se je za to še posebej kot brat umrlega c. kr. deželnega šolskega nadzornika s prav ganljivimi besedami zahvalil. Zapisnikarja sta bila gosp. J. Azman, učitelj Kriški in gospod M. Kos, učitelj Velesalski. — Potem gosp. predsednik poroča o svojem nadzorovanji. Nadzoroval je vse šole v okraji ter priznava, da učiteljstvu ne manjka dobre volje za svoj imenitni poklic. Poleg pouka bodi učiteljstvu vedno pred očmi tudi vzgoja šolske mladine. Ob tej priliki je gosp. nadzornik izrekel znani latinski izrek: »verba docent, exempla trahunt,« ki je še zdaj veljaven za vse kraje in čase. Torej vzgledno, to je npravnostno-vzgledno bodi učiteljevo življenje. Imamo ožjo in širjo domovino, — Kranjsko in Avstrijo. Nam izročeno mladino vzgojujmo v prave, značajne Slovence in zveste Avstrijce. Izmej prvih skrbi vsakemu učitelju bodi vzgojevanje značajev! Takóv nauk c. kr. okrajnega šolskega nadzornika bodi z vso častjo zabeležen, kajti tako uči nas pravi Avstrijec.*) Strahovanje v šoli se naj ne vrši zoper postavne določbe. Dokler imamo isti §. 24. v šolskem in učnem redu, ima prestopok njegov za učiteljstvo le neprijetne nasledke. — Uradni spisi naj se bolj natanjko spisujejo, zlasti so bile pri nekaterih šolah posebno matrike pre-

*) Ta glas je v teh časih toliko veljavnejši, ker se avstrijsko domoljubje nekako krha užé tudi pri naših nemškutarskih in nemških tovariših širne Avstrije.

površno sestavljene. Vsaki predelek naj ima primerne in popolne zapiske. Da se n. pr. tednik vestno in morda še zanaprej spisuje, pripravlja se učitelj s tem uredovanjem vestno na svoj pouk. Učil po šolah še precej manjka. Table za nazorni nauk naj se morda kupijo Schreiberjeve. — O posameznih učnih predmetih je g. nadzornik opomnil: Slovnica naj se ne poučuje po celo uro, ker to je preutrudljivo in presuhoparno. Branje se samo ne čita, marveč speji se s slovnico — po večrazrednih šolah, kjer je nemščina zapovedan predmet, prelaga naj se v nemščino in nasprotno. Pisanje je po nekaterih šolah prehudo zanemarjeno: naj se samo ne prepisuje, učitelj tudi glej, kakó se prepisuje ali spisuje. Številjenje na pamet naj se bolj vadi. Na nekaterih šolah se učencem zastavljajo prezavite naloge. Z brezimenskimi števili naj se otroci preveč ne mučijo. Posebno dobro je tó, da se vprašujejo tudi učenci v klopéh, kadar kdo pri tabli števeli. Zemljepisje naj se morda poučuje takó, da vedó otroci poleg slovenskih lastnih imen mest i. t. d., tudi nemška. Zgodovina se naj poučuje po knjigi. Pri narekovanju je najbolje, da se vzamejo predmeti iz zgodovine. Iz fizike se naj razložé naravne prikazni: grom, blisk, dež i. t. d. Pri prirodoznanstvu bodi nam knjiga kazipot. Risanje bodi spojeno z geometrijo, kolikor je kaže učni črtež. Telesne vaje naj bodo proste, kjer ni prostora za redne vaje. V kmetijstvu se po nekaterih šolah prav pridno poučuje. Napósled je gospod nadzornik poučil zbrano učiteljstvo, katere otroke zapisujemo za šolo godne, kako je ravnati s takimi, ki hodijo v šolo v drugih šolskih okrajih i. t. d. Na vrsti so gospodje poročevalci s svojimi pedagogískimi poročili. Prvo svoje poročilo: »Dolžnost šole ni skrbeči samo za dušni razvoj otrok, marveč tudi za telesni« je prečital gosp. Fr. Pápa, nadučitelj Škofjeloški. V tem je imel priliko šibati prav po zasluženji usmiljenja vredne zaduhle šolske sobe, v katerih je lahko mnogokrat pravo gnezdo za nalezljive bolezni. Poročilo je bilo prav dobro spisano — skupščina je gosp. poročevalcu večkrat z odobravanjem pritrjevala. Gosp. A. Cirman, nadučitelj na Poljanah, prečita svoje poročilo: »Kako učimo otroke misliti? v prav premišljenih potezah, katere mu je vse učiteljstvo odobravalo. »O domačih nalogah« poročal je prav zanimljivo g. Fr. Luznar, učitelj Poljanski. K razpravi tega poročila se je oglasil g. Pogačnik, učitelj Besniški, ter je poudarjal in poročilu dostavljal, da imajo domače naloge tudi namen pokazati učitelju samemu njegovo pedagogično moč. — O okrajni učiteljski knjižnici je poročal njeni predsednik, gosp. Lahajner, učitelj v Kranji. Dejal je, da ima zdaj knjižnica 459 zvezkov. Bodi še za učiteljstvo Kranjskega šolskega okraja z vso častjó opomnjeno, da je skrbelo za svojo knjižnico takó previdno in pametno, kakor morda ne kmalo kje drugej na Kranjskem. Poleg najboljših pedagogíških spisov slovenskih in nemških ima knjižnica prav dobra ali najboljša dela skoraj od vsake stroke. Malo ali nič vredne knjige ni najti v vsej knjižnici. V knjižnični odbor so bili izvoljeni ti-le gg.: Gross, Jelenec, Lahajner, Režek in Stanonik; v stalni odbor pa gospdč. Marija Bohinec s Trate, gospoda J. Ažman s Križa in M. Kos iz Velesala. Samostojni predlog je bil samo jeden, ki ga je predlagal nadučitelj Škofjeloški gosp. Fr. Pápa, glasi se: »Udje okrajne učiteljske konferencije v Kranji v 11. dan julija t. l. so sklenili, da se izvoli odbor obstoječ iz treh udov, kateremu nalog je, sestaviti prošnjo na slavni c. kr. deželni šolski svét, oziroma slavni deželni zbor Kranjski za povišanje učiteljskih plač na Kranjskem.« Ta svoj predlog je utemeljeval s tem, da se je denarno stanje Kranjske od lani izboljšalo, ker bode odslé tudi južna železnica plačevala davek od svoje proge i. t. d. Gospod predsednik je na to v prav prikupljivem govoru znanemu učiteljstvu užé naprej čestital, če bode imela ta prošnja kaj ugodnega uspeha. Uméje se, da je bil predlog enoglasno vzprejet. V odbor, ki bode sestavil prošnjo, so bili izvoljeni gg.: Pápa, Levičnik in Vavken. Sklenivši sejo, pozval je gosp. nadzornik, da smo vsi udje zborovanja zaklicali trikrat: »Živijo!« Nj. Veličanstvu presvetlemu cesarju. — H vkupnemu obedu sta prišla tudi visokorodna gospoda: c. kr. okrajni glavar Josip Merk in c. kr. okrajni šolski nadzornik Henrik Pirker. Tú je bilo pravo prijateljsko, mejsobojno zabavanje mej višimi in nižimi.

Iz Ljubnega na Gorenjskem. V 27. dan jun. t. l. umrl je tú učitelj v pokoji g. Janez Pezdíč, star 70 let. Bil je ves čas svojega službovanja v Ljubnem, in je bil sploh poznan kot vrl in zvest učitelj. Naj v miru počiva!

Iz Litíjskega šolskega okraja. Uradna učiteljska konferencija za ta okraj bode 16. sept. t. l. v Litíji v šoli, in sicer po tem-le vzporedu: 1. Poročilo c. k. okrajnega šolskega nadzornika. 2. Kako naj se v ljudski šoli poučuje kmetijstvo? 3. Kako naj se v večrazrednih šolah poučuje v prirodopisu? 4. Številjenje od 1 do 20 (ustno in pismeno). O kmetijstvu bode

poročal gosp. Adlešič, o prirodopisu gosp. Korban, o številjenji pa gosp. Funtek. 5. Poročilo o knjižnični komisiji. 6. Volitev knjižnične komisije. 7. Volitev stalnega odbora. 8. Posamezni nasveti, kateri pa se morajo najpozneje osem dni pred konferencijo stalnemu odboru pisмено naznaniti.

Iz Ljubljane. Iz seje c. k. deželnega šolskega sveta v 2. dan pretečenega m. Ukrene se, da bode troške, ki jih je Ljubljanska občina do zdaj plačevala tukajšnjemu uršulinarskemu samostanu za šole, prevzel kranjski normalni šolski zaklad. — Dopolnili so se troški za stalne učiteljske plače na ljudskih šolah za 1886. l. — Prošnja za pokojnino gimn. ravnatelja v Rudolfovem in prošnja gimn. ravnatelja za doklado pri selitvi oddasti se na višje mesto. — Poroča se na višje mesto o prošnji neke profesorske sirote za milostni dar. — Učiteljevi vdovi (Bartolovi) odloči se odpravnina. — Odobri se pritožba Dragomeljske in Šen-Pavelske občine v Kamenškem okraji o všolanji v Šent-Jakob. — Učitelj na višji realki se za trdno postavi, ter se imenuje »profesorjem«. — Določi se potrebno o ponesrečenem okrajnem šolskem nadzorniku (g. L. na V.) — Reši se kakor po navadi več prošenj za nagrade, denarne pomoči in pritožeb o kaznih za šolske zamude.

— Na izobraževališči za učiteljice v Ljubljani je delalo zrelostni izpit 23 kandidatinj. Padlo jih je 5 na dva meseca, 1 na pol leta in 3 na celo leto. Ena je naredila izpit za ročna dela, tri pa za otročje vrte. Štiri kandidatnje so naredile izpit samo za nemške šole.

— Spričevalo zrelosti so dobili na Ljubljanskem učiteljskem izobraževališči: a) na moškem izobraževališči gg.: Črnagoj France, Eržen Anton, Gostinčar France, Josin Maks, Kambič Janez, Kuhar Janez, Lovšin France, Matajc Karol, Rant France, Simon Karol, Stukl Janez, Trost Karol, Verbič Mihael, Ziegler Robert in Jevnikar Edvard; b) na ženskem izobraževališči gospdč.: Clarici Marija, Črny Marija, Fleš Pavla, pl. Födransberg Izabela, Jelovšek Emilija, Kalmus Ana, Kolnik Avgusta, Kordeš Terezija, Kos Klementina, Košenina Ludovika, Pavlin Hedvig, Zagorec Franciška, Niemetz Terezija, Schellauf Julijana. Učiteljice za otročji vrt so gospdč.: pl. Alpi Ema, Edlinger Pavla in Zima Ana. Učiteljica za ročna dela v ljudskih in meščanskih šolah je gospdč. pl. Langer Antonija.

— Nemških začetnih šol bodemo imeli v Ljubljani kmalu več, ko bode za nje učencev. S prihodnjim šolskim letom otvori Ljubljanska občina dva razreda (enega za učence, drugega za učenke) začetne nemške šole; ravno tako bode tudi nemški »Schulverein« v poslopji tukajšnje realke začel užé letos dva razreda nemške šole. Zraven imamo več zavodov z nemškimi šolami, šolo pri evangeljcih i. t. d.

— **Vabilo h koncertu,** katerega priredi mešani pevski zbor Št. Jakob-ske cerkve v Ljubljani v korist društva »Národne Šole« v nedeljo v 2. dan avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni Wucherer-jevi v Lescah (na Gorenjskem). Vzporéd: 1. A. Nedvéd: Nazaj v planinski raj (mešani zbor); 2. R. Wagner: Potpourri iz opere »Tannhäuser«, za glasovir; 3. F. S. Vilhar: »Mornar«, samospjev, poje gosp. Hubad; 4. A. Foerster: »Njega nij!«, čveterospjev; 5. ženski čveterospjev; 6. Mendelssohn: »Jesenska«, dvospjev, pojeta gg. Pogačnik in Hubad; 7. Schulthes: »Zbor angeljev«, ženski trospev; 8. A. Nedvéd: »Darilo«, samospjev, poje gosp. Pogačnik; 9. Lortziny: Iz opere »Undine«, mešani zbor s samospevi in s spremljevanjem glasovirjevim; 10. Garthe: »Vinska pokušnjaja«, pevška burka. Vstopnina 40 kr. Preplače se z ozirom na dobrodejen namen hvaležno vzprejemajo.

— Udeleževati se učiteljskega shoda na Velehradu, ki ima biti 11., 12. in 13. avg. t. l. za učitelje iz Marskega, Šlezije, Pozanskega in Galiskega, je strogo prepovedal c. k. namestnik v Galiciji vitez Zaleski, čes, da se bodo tam bolj pečali s politiko, kakor z vero in didaktiko.

Razpis učiteljske službe.

Na Kranjskem. Na enorazredni šoli v Šent-Vidu s 450 gld. letne plače. Prošnja do 23. avg. t. l. na c. k. okrajni šolski svet v Postojini.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Za trdno so postavljeni: g. Gašper Gašperin, nadučitelj v Vipavi; gospdč. Katarina Drol, II. učiteljica v Šem-Petru pri Novem mestu, in gospdč. Neža Levstik, III. učiteljica v Senožečah. G. Janez Zarnik, učitelj na Breznici, je začasno upokojen. — G. Feliks Majer, zač. pomožni učitelj na I. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, je iz te službe odpuščen. — G. Janez Pezdič, učitelj v pokoji v Ljubnem, je umrl.